

מסורת הש"ס

6) רש"י (ב) (תוספתא פ"ה ט"ז, ג) (פ"ג, ד) ט"ז ו"א, ט"ז ט"ז שיעור ויג' ועי' תוספתא (ו) (ו) ועי' הענין תוספתא ע"ז מה ד"ה א"ר עקיבא ותוספתא כ"מ כ"ד ד"ה אלה ותוספתא מנחות ק"ה ד"ה דמשיב, מסלי וכו'

תורה אור השלם

1. כי בעד אשה וזנה עד כבר ק"ס ואשת איש נפש יקרה תעור: מסלי וכו'
2. ושכב איש אתה שבת וז' ועלם מעיני נמשק: (פ) ת"ס ד"ה א"ר הכי וכו' אלא קמייא דברייא וכו' (ג) ד"ה א"ר כן וכו' אלא קמייא דברייא נקט:

הגהות הב"ח

(6) רש"י ד"ה א"ר הכי וכו' ובבביתא דקאמר ר"א כ"ל וזית נמי נמשק: (פ) ת"ס ד"ה א"ר הכי וכו' אלא קמייא דברייא וכו' (ג) ד"ה א"ר כן וכו' אלא קמייא דברייא נקט:

כדי עומאה. ומהו כדי עומאה כדי ביאה ומהו כדי ביאה כדי הערה דהיינו שיקח אבר (ולקמן מה) בלוחו מקום וכמה שיעורה כדי הקפת דקל שיוכל האדם לילך כשיזות הדקל. ולקמן מפרש למה לי למיתני כולהו: **כדי מויגת כוס**. למחזו כמיס וקמס כוס כביעית. ולקמן אמרי' כל אחד ואחד מן המכמסים הללו בעלמנו שיער כמה שהוא שזהו כהערה: **ליטול קיסם**. מבין שיניה: **ואף ע"פ שאין ראיה**. גמורה לדבר דקרא לאו הושתת יד לכל כחז ביה יש זכר ורמז מקלם דהוקשה אשה וזנה לככר לחס: **וכל הני למה לי**. למיתני כרישא למיתני שיעור סמירה כדי עומאה כדי הקפת דקל: **דאי סגא כדי עומאה כוס אמינא**. ככל שיעור הלך צלח ליה כן דהיינו עומאה ולאלוהי שפטה אמה וידבר על לזה עד שמתראה: **קמ"ל**. דמאי עומאה ביאה לחודה דליכא למימר קודם הסמירה נטרלית לו: **קמ"ל כדי הערה**. דקמ"ל צפרק הגב על יבמתו ויבמות (ד). הערה כגמר ביאה לכל העריות: **ואי סגא כדי הערה**. ולא תנא כרישא כדי עומאה הוה אמינא כדי הערה ואלוהי ופאי' תנא כדי ביאה כדי הערה לא הוה מיימעט אלוהי דלגא אמינא הערה למעטי גמר ביאה ומיהו אלוהי שיעור בעיני דהכי הוה משמע כמה שיעור סמירה כדי ביאה והוא אמינא כל זכרי ביאה דהיינו אלוהי וגמר ביאה והדר מפרש מה היא ביאה הערה אכתי אלוהי לא אימעט הילכך תנא כרישא כדי עומאה דמשמע עומאה ואלוהי והדר פריש ומה היא עומאה כדי ביאה ועל כרחק אימעט אלוהי דהא ביאה כולה גמר ביאה משמע ולא מעט אלא אלוהי והדר תנא ומה היא ביאה הערה למעטי דלא בעיני גמר ביאה וממילא שמעי' מיהו נמי דלדידו לא תנא כדי ביאה אכתי לא הוה ממעט אלוהי דכדי עומאה גמר ביאה ואלוהי משמע והערה דפריש בתרה לא ממעט אלא כדי ביאה הילכך איבעריכו כולהו: **וכמה**. הוה שיעור הערה לחודה כדי הקפת דקל. והא ליכא לאקשויי הוילי וסוף סוף שיעורא כדי הקפת דקל הוא למיתני כמה שיעור סמירה כדי הקפת דקל דליבעי ליה לתנא לפרושי איסור סמירה משום מאי או גמר ביאה או הערה משום מהו תנא כדי עומאה כדי ביאה כדפרישי: **כדי חורס דקל**. קמ"ל השחא דהיינו הקפה: **כרות**. שהרות דומתו להענף והוא חזר למקומו: **קאי בדוכסיה**. נח מניעונו: **אימא כדי למווג ולשפוט**. והאי כדי לשפוט דקאמר לעיל אמריגה דקאמר רבי אליעזר קא מוסקי' ר' יהושע ואמר שמה נמי בעיני עם המויגה וכדי מויגה דמנא הכא בבביתא מויגה ושמה קאמר דתסא מויגה למשמה מיד הוא שאחר שמונו מתקלקל אס משהה אסו: **א"כ היינו רבי אליעזר**. דהא ר' אליעזר בקמייא כדי מויגת כוס קאמר וקא פליג ר' יהושע ואמר כדי לשפוט ובבביתא (6) (נמי) אמר רבי אליעזר חורת דקל ואוקיימנא דהיינו כדי מויגה ואי מויגה דקאמר ר' יהושע בתריה בלא שמה קאמר היינו רבי אליעזר: **הכא אמר כדי לשפוט**. לכוס: **חד שיעורא כוס**. וליכא לאקשויי א"כ היינו ר' יהושע דבקמייא אמר כדי לשפוט לכוס ואמר כדי לללות ביאה דהוא כדי שמה לאו קושיא היא דהא אוקיימנא כדי לשפוט דר' יהושע כדי למווג ולשפוט וקאמר ליה בן עזאי כדי לללות ביאה דהוא כדי שמה לאו **אימא כדי לללות ולנוטטה**. גמיעה דקאמר ר"ע בקמייא אלליה דבן עזאי דלעיל מיינה קא מוסקי' לה ובבביתא דקאמר כדי לללות ביאה לללות ולגמעה קאמר דתסא לליה גמיעה בתרה שנוטטה חס שלג ינטני: **לדבריו דר"ע קאמר לה**. דאמר לללות ולגמעה לדידך דתקמשתת צלליה וגמיעה כדא' (7) ספיר בגמיעה דשלג דהוא כלליה וגמיעה כדא': **דמרחק**. שני ראשי הימנא הנפסקות מרחקות זה מזה דליכא שיהיה טפי: **דמהדק**. הקיסם כדוחק בין השיניים: **דמהדק**. הככר כדוחק בתוך הסל: **כדמסא** או **כדמסיקא**. כל יסן חלק הוא ונוח להשתמש מן המדע שהדעש וילאוי לתוכו ראשי קיסמין של אריגה: **בקריא** או **כדמייא**. לחס חס נמנעך וגשמע מן היד זכרין להוליאו כנתת וסוהה כהולאמו: כדמתי

המקנא פרק ראשון סוטה

ד.

כמה שיעור סתירה. בירושלמי כל אלן שיעורין אחר בן עזאי אומר. האי דמקדים בן עזאי לרבי עקיבא אע"ג דרבי עקיבא היה רבו כדאמר צפרק הרואה (בבביתא) בן עזאי עד כאן העות פניך צפרק משום דלליה קודמת לגמיעה והאי דמקדים ליה נאליך בביתא משום דמקי שיעורין דשייכי כוסם אכל מימה אמאי מקדים רבי ישמעאל למילתייהו דרבי אליעזר ורבי יהושע מיהו י"ל דסדר אלליה ושמה סמיק' (8):

אי הכי היינו רבי אליעזר. ה"ה דהוה מני למימר אי הכי היינו בן עזאי אלא (9) בביתא קמייא נקט א"ר יתכן בן עזאי כדי למווג ולשפוט: **אם כן היינו בן עזאי**. ה"ה דהוה מני למימר היינו רבי יהודה בן במירא אלא (10) בביתא קמייא נקט: **ה"ה דהוה דמרחק** או **דמרחק**. כדמתי ליה דקל לא קמנעי ליה כגדול או כקטן משום דיעה שיעוריה דהיינו כדי מויגת הכוס וכן צלליה ביאה כדמורה גדולה או קטנה משום דפי' ככר דהיינו כדי שפית הכוס אכל בהקפת דקל מימה אמאי לא קמנעי ליה:

נמנאה הוה אומר כדי עומאה כדי ביאה הוה חורת דקל דברי ר"א רבי יהושע אומר כדי מויגת הכוס בן עזאי אומר כדי לשפוט ר"ע אומר כדי לצלות ביצה רבי יהודה בן בתירא אומר כדי לגמעה קס"ד היינו הקפת דקל אמר ר' אליעזר כדי חורת דקל אמר אביי הקפה כרגל חורה ברוח בעי רב אשי חורה ברוח כי היכי דאזיל והדר אתי או דילמא כי היכי דאזיל ואתי והדר קאי בדוכסיה תיקו התם אמר ר"א כדי מויגת הכוס הכא כדי חורת דקל אידי ואידי חד שיעורא הוא התם א"ר יהושע כדי לשפוט הכא אמר כדי מויגת הכוס אימא כדי למווג ולשפוט ולימא אידי ואידי חד שיעורא הוא א"כ היינו ר"א התם אמר בן עזאי כדי לצלות ביצה הכא אמר כדי לשפוט אידי ואידי חד שיעורא הוא התם אמר רבי עקיבא כדי לגמעה הכא אמר כדי לצלות ביצה אימא כדי לצלות ביצה ולגמעה ולימא אידי ואידי חד שיעורא הוא אם כן היינו בן עזאי התם א"ר יהודה בן בתירא כדי לגמעה שלש ביצים זו אחר זו הכא אמר כדי לגמעה לדבריו דרבי עקיבא קאמר דקאמר משערין בצליאה ובגמיעה אימא שיעור גמיעה לחודה כדי לגמעה שלש ביצים זו אחר זו דהיינו צליאה וגמיעה: **ר"א בן ירמיה אומר כדי שיקשור גרדי נימא**: בעי רב אשי דמרחק או דמקרב תיקו: **הנין בן פנחס אומר כדי שתושיט ידה לתוך פיה ליטול קיסם**: בעי רב אשי דמהדק או דלא מהדק תיקו: **פלימו אומר כדי שתושיט ידה לסל ליטול ככר**: בעי רב אשי דמהדק או דלא מהדק בחרתא או בעתיקא בחמימא או בקריא כדמתי

עין משפט ור מוצה

יד א ב מ"י ס"א מ"ב טעיה הלכה נ טמג עש"ן ט עט"פ א"ר ע"י קפת ספ"ד :

תוספות שאנין

ה"א כדי טומאה וארצותה פ"ה שיפטה אותה וידבר על לכה כדי שתחצה קמ"ל דמאי טומאה ביאה לחוד דאיכא למימר קודם נהרצת ואי תנא כדי ביאה כדי קמ"ל כדי הערה דהערה כגמר דביאה לכל העריות כדאיתא בפרק הבא על יבמות. ואי תנא כדי הערה ה"א כדי הערה וארצותה ואפילו תנא כדי ביאה כדי הערה לא אמעט ארצותה דאנא אמנא הערה למעטי נטר ביאה ומיהו ארצותה בעי דהכא הוה משמע כמה שיעור סמירה כדי ביאה ואנא אמנא כל זכרי ביאה דהיינו ארצותה ונמר ביאה והדר תני הערה לומר ביאה הערה אכתי ארצותה לא מפעטי הילכך תנא ברישא כדי טומאה דמשמע טומאה וארצותה והדר מפרש ומאי ת"כ ביאה כדי ביאה ת"כ ארצותה אימעט דהא ביאה כולה גמר ביאה משמע ולא מיטע אלא ארצותה והדר תני הערה לומר דלא בעי גמר ביאה וממילא שמעי' דאי תנא כדי טומאה כדי הערה ולא תני כדי ביאה אכתי לא הוה מפעטי ארצותה דכדי טומאה כדי טומאה וארצותה משמע והערה דפריש בתריה תו לא ממשענא אלא גמר ביאה הילכך איבעריכו כלהו כ"כ ליה. וכמה כדי טומאה כדי הקפת דקל וליכא לאקשויי הוילי וסוף סוף שיעור הקפת דקל היא למיתני כמה שיעור סמירה כדי הקפת דקל דליבעי ליה לתנא לפרושי איסור סמירה משום מאי כפ"ה ובבביתא וירושלמי גבי שיעורין הללו כמה היא הערה כדי הקפת ידו שלימה א"ר יוסי כל השיעורין הללו חרן מהתרת סינר. התם אמר בן עזאי כדי לצלות ביצה והכא אמר כדי לשפוט ואידי ואידי חד שיעורא הוא וליכא לאקשויי א"כ היינו רבי יהושע דאמר לעיל כדי לשפוט ואמר בתריה כדי לצלות ביצה משום דר' יהושע אמר רבי מויגה עם השחיה דתסא מויגה למשמה מיד הוא אבל הובא ר"ל לשפוט כלא מויגה (והיינו) כדי לצלות. בעי רב אשי כמרחק או כמקרב תסא דקל באלימא או כבסיפא דכשלמא גבי כוס סתם כוס הוה מוכיבית. וכן ביצה כסמא דהתנגלות וביעיות אלא סדקא אמאי לא בעי באיזה דקל סייורי. ושפא ר"ל כדי הקפת דקל בעינו: